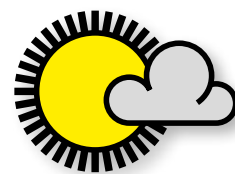

demens forum

DEMENSFÖRBUNDET – SVERIGES
STÖRSTA ORGANISATION FÖR
DEMENSSJUKA OCH DERAS ANHÖRIGA,
BILDAT 1984 OCH MEDLEM
I ALZHEIMER EUROPE.

2
2022

**Hundarna som ger kravlös
kärlek i demensvården.**

SIDAN 10

Äldreomsorgen blir en stor valfråga SIDAN 5

När sjukdomarna drabbar en hel familj SIDAN 6

demens forum

2
2022

INNEHÅLL

ORDFÖRANDE HAR ORDET	3
PROBLEM MED FRAMTIDSFULLMAKTER	4
ÄLDREOMSORGEN BLIR EN STOR VALFRÅGA	5
NÄR SJUKDOMARNA DRABBAR EN HEL FAMILJ ...	6
GLATT HUMÖR GÄLLER FÖR VÅRDHUNDAR	9
HUNDARNA SOM GER KRAVLÖS KÄRLEK I DEMENSVÅRDEN	10
FORSKNINGSPROJEKT UPPMÄRKSAMMAR DEMENS I ARBETSLIVET	12
FORSKNING OM FRONTALLOBSDEMENS GER MER TRÄFFSÄKRA DIAGNOSER	14
42 NYA RISKGENER FÖR ALZHEIMER	16
NY DEMENSFÖRENING I JOKKMOKK	17
VÅRA FÖRENINGAR	18
DEMENSFÖRENINGEN I YSTAD ÅRETS FÖRENING..	21
DEMENSFÖRBUNDET HAR VALT EN NY STYRELSE..	22
KORSORD	23

ANSVARIG UTGIVARE: Liselotte Björk, ordförande

REDAKTÖR: Carina Rejmus Cohen

Demensforum är en 28-sidig medlemstidning som utkommer 4 gånger/år.

UPPLAGA: 14.000 ex.

GRAFISK FORMGIVNING OCH TRYCK:

Bergström & Sund

DanagårdLitho

Maj 2022

ISSN 1100-9055

ANNONSER: Skickas till Demensförbundets redaktör,

rdr@demensforbundet.se

DU SOM VILL SKRIVA I DEMENSFORUM:

Skicka ditt manus till Demensförbundet helst som bifogad

fil med e-post. Skicka gärna med foton eller illustrationer

till din artikel! Vi förbehåller oss rätten att redigera

insända artiklar. Citera gärna men ange alltid källan!

Adress, se sista sidan.

NÄSTA DEMENSFORUM UTKOMMER: Vecka 36, 2022

MANUSSTOPP FÖR NÄSTA NUMMER ÄR: 10 augusti, 2022

ALS och frontallobsdemens drabbade hennes man, och därmed hela familjen.

Anna Swall berättar vad som kan hända när demenssjuka möter en vårdhund.

Anette Svensson som är förbundskonsulent hjälpte oss att komma igång, säger Diana.

Tillsammans för ett bättre liv med demens

Jag heter Liselotte Björk och är ny ordförande i Demensförbundet. Det är en ansvarsfull roll som jag känner stor ödmjukhet inför. Men också en enorm glädje och entusiasm, då förbundet med sina 110 lokal-föreningar är en fantastisk organisation som förändrar och gör stor skillnad för landets alla demenssjuka och deras anhöriga.

Som tidigare undersköterska inom äldreomsorgen har jag fått ta del av många personliga berättelser om vad demenssjukdomar gör med människor, både de sjuka och de som står dem nära. Jag har också fått erfara hur bra, eller i vissa fall dåliga, vi är inom vården och övriga samhället på att möta deras behov. Jag är övertygad om att vi kan göra både mer och bättre.

En stor del i att skapa ett bättre liv och en fungerande vardag för människor som lever med demenssjukdom handlar om att sprida kunskap och dela erfarenheter. Vi som jobbar med de här frågorna har otroligt mycket att lära av varandra. Det är en insikt jag bär med mig från min senaste roll som utbildare och handledare på utbildningsföretaget Lära där jag utvecklat kompetensprogram och hållit kurser för en god demensomsorg – ett arbete som bygger på en nära dialog med personal inom vården och omsorgen samt anhöriga runt om i landet.

Samma lärdomar drar jag från mitt tidigare arbete med anhörigstöd och dagverksamhet liksom de gånger jag fått förtroende

att fungera som rådgivare vid utformning av äldreboenden. För att skapa positiva resultat måste man börja med att lyssna, försöka förstå och sätta sig in i de sjuka och anhörigas situation. Det är ju dem som vi som ansvarar för vården och insatserna är till för.

Därför kommer jag att ägna en stor del av min första tid som ordförande i Demensförbundet åt att lyssna på våra föreningar och medlemmar och försöka träffa så många som möjligt tillsammans med mina kollegor i styrelsen. Vi behöver skaffa oss en bra bild över hur situationen ser ut på olika håll i landet och hur vi kan dra nytta av varandras samlade kunskap och erfarenheter. Tillsammans kan vi åstadkomma otroligt mycket!

Men jag tror också att vi behöver tänka utanför vår egen värld. Skapa nya kontakter, bygga relationer med andra föreningar, träffa journalister, ta plats i nämnder och påverka de som bestämmer. Fler måste uppleva oss som en positiv kraft som bidrar till förändring och utvecklar vården och omsorgen, oavsett vem som driver den.

Mina företrädare Pär Rahmström och Carina Lindegren har gjort ett stort jobb, vi tar nu de goda idéerna vidare för att fortsätta utveckla vår organisation. Vår röst behövs såväl för våra medlemmar som i hela samhället. Ett starkt förbund med engagerade föreningar är den snabbaste vägen mot ett demensvänligt samhälle och ett bättre land att leva i för alla.

Liselotte Björk,
Ny ordförande i
Demensförbundet

Många drabbas när banker inte accepterar framtidsfullmakter

Demensförbundet får allt fler samtal från medlemmar om att banker och kommuner inte godkänner framtidsfullmakter, ett avtal som upprättas för att underlätta för anhöriga när en person med demenssjukdom inte längre kan ta egna beslut. "Detta skapar en hopplös situation för anhöriga som varken kan betala räkningar eller ansöka om plats på ett boende," säger Carina Lindegren, tidigare tillförordnad ordförande i Demensförbundet.

TEXT: MARTIN KÄLLSTRÖM

Fem år har nu gått sedan lagen om framtidsfullmakt kom. Tanken var att skapa ett alternativ till det offentliga systemet med god man och förvaltare där man inte behöver vända sig till en domstol eller annan myndighet för att få välja vem som ska företräda en.

Men trots att familjer som lever med demens gör formellt helt rätt och använder korrekta mallar får Demensförbundet in allt fler vittnesmål om att såväl banker som kommuner vägrar att acceptera framtidsfullmakterna.

– Folk ringer och är helt förtvivlade. När de skrev under papperna trodde de att framtiden var säkrad när det gäller alla praktiska frågor, såväl vad gäller ekonomi som andra livsavgörande beslut. Istället har de hamnat i en hopplös situation där de varken kan sköta sin partners bankärenden eller ansöka om en plats på ett boende, säger Carina Lindegren, tidigare tillförordnad ordförande i Demensförbundet.

Hon berättar om en kvinna som ansökte om plats på ett boende i Stockholm, men fick till svar av stadsdelsförvaltningen att ansökan via fullmakt endast kan godtas vid ansökan om insatser som inte bedöms vara av så omvälvande karaktär för den berörda personen, exempelvis hemtjänst, dagverksamhet och korttidsboende.

– Det här är helt oacceptabelt. Det innebär ju en moment 22-situation, där man måste ansöka om boende medan man ännu inte är berättigad till en plats, säger Carina Lindegren.

Inom Svenska Bankföreningen får en bank inte avvisa

juridisk korrekta och vidimerade framtidsfullmakter. Samtidigt kräver lagen att banken måste kunna kontrollera att fullmakten inte återkallats och att fullmaktsgivaren har förlorat sin beslutsförmåga, vilket kan vara svårt att kontrollera. För att minska risken för bedrägerier har man nyligen skrivit en hemställan till justitieminister Morgan Johansson med krav på ett digitalt register för fullmakter.

– Vi välkomnar bankföreningens initiativ för att förbättra lagen. Vi har tusentals medlemmar som tecknat fullmakter under de senaste åren och som riskerar att drabbas den dag sjukdomen förvärras. Framtidsfullmakterna är en tickande bomb, säger Carina Lindegren. ■

Juristen rekommenderar:

KOMPLETTERA FRAMTIDS-FULLMAKTEN MED EN BANKFULLMAKT

Demensförbundets jurist Alva Jofred rekommenderar medlemmar och övriga som upprättar en framtidsfullmakt att komplettera fullmakten med en bankfullmakt som finns att ladda ned på Demensförbundets hemsida.

Äldreomsorgen blir en stor valfråga

Viktigaste valfrågorna

Partiernas ledande företrädare i kommunpolitiken har fått frågan i SR Ekots enkät om vad man tror blir de avgörande ämnena i valrörelsen. Så här gick det:

1. Skola/barnomsorg
2. Äldreomsorg
3. Trygghetsfrågor
4. Jobb
5. Levande landsbygd

SR Ekots enkät som har varit ute mellan den 4 januari och 1 februari har besvarats av 1 759 av 2 280 tillfrågade vilket ger en svarsfrekvens på 77 procent.

TEXT: MARTIN KÄLLSTRÖM
FOTO: ADOBESTOCK

Äldreomsorgen är en av de viktigaste frågorna inför valet. Det tror politikerna själva. Bakom resultatet ligger en enkät med landets lokalpolitiker som Sveriges Radios Ekoredaktion har gjort.

Kristdemokraterna är det parti där flest företrädare lyfter äldreomsorgen som viktigast. En av dem är Elise Arnell, gruppleddare för KD i Marks kommun.

– Vi behöver fler platser så att alla ska känna sig trygga med att kunna komma in på ett boende. Vi behöver också få bort de delade turerna i omsorgen för att kunna sköta om vår personal på ett bättre sätt, säger Else Arnell.

1 759 kommunpolitiker över hela landet, 77 procent av de tillfrågade, har svarat på enkäten som gjordes under januari månad i år om de viktigaste frågorna inför valet. Efter skolan kommer äldreomsorgen. KD är det parti där störst andel företrädare sätter äldreomsorgen som den viktigaste frågan att driva lokalt. Även socialdemokra-

terna, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna rankar frågan högt.

Ingela Stefansson är gruppleddare för Socialdemokraterna i Båstad kommun. Hon säger att den stora utmaningen där är kompetensförsörjningen.

– Vi är för få som är i arbetsför ålder så vi kommer ju verkligen att behöva slåss om medarbetare, säger Ingela Stefansson.

I Bollnäs är Sandra Hölzgen ordförande för Sverigedemokraterna. Även hon är inne på kompetensförsörjningen. Frågan hänger ihop med personalens arbetsvillkor, menar hon, som driver att de anställda ska kompenseras när de jobbar delade turer.

I enkäten lyfter flera vänsterpartister personalens arbetsvillkor. Malin Svedjenäs som är gruppleddare för Vänsterpartiet i Munkedal säger att det behövs fler anställda och driver även sex timmars arbetsdag.

– Det vi i Vänsterpartiet Munkedal vill prioritera bort är höga skattesänkningar. ■

När sjukdomarna kommer smygande och drabbar en hel familj

TEXT: ANDERS POST | FOTO: PRIVAT

Elisabet O Klint hörde i vintras av sig till Demensförbundet. Hon ville berätta om något som drabbade hennes man, och därmed hela familjen. Det handlade om neurodegenerativa och obotliga sjukdomar, ALS och frontallobsdemens.

När jag ringer befinner sig Elisabet i England där hon hälsar på sina barn. Familjen flyttade dit 2000 och bodde i en lantlig miljö mellan London och Oxford. Men livet tog en tvärvändning när Elisabets man blev sjuk.

– Jag flyttade tillbaka till Sverige 2017, berättar Elisabet. Att flytta hem var ett gemensamt beslut för att kunna ha närhet till våra familjer. Barnen är vuxna och bor kvar i England.

– Meningen var att vi skulle flytta gemensamt Mats och jag, men så blev det inte. Sjukdomarna tog en mer aggressiv vändning än prognosen och mot slutet rasade det oväntat och plötsligt. Inte ens läkarna anade att det skulle gå så fort. Mats gick bort bara ett år efter att diagnoserna ställdes och lägenheten i Sverige blev vår ett par veckor efter dödsfallet.

Elisabet har skrivit boken *Innan man vet*, som bygger på dagboksanteckningar om livssituationen som uppstod när sjukdomarna tog över hela tillvaron där i England, som blivit som deras hemland. Boken är nu även översatt till engelska med titeln *Until we knew*.

Elisabet arbetade inom utbildning och Mats hade sin karriär i rekryteringsbranschen. I boken framgår det

att Mats var en viljestark person med intressen bland annat inom jakt och ridning. Hästpolo var hans stora passion och att vara i naturen betydde allt för honom.

Hur märkte ni att allt inte var som det skulle med din man?

– Förändringarna kom smygande, säger Elisabet. Demenssjukdomen kan ha pågått i flera år, och man kanske inte ser det så tydligt när det inträffar och man är mitt i det. Märkligt beteende med konstighet, som emellanåt ändå liknade den 'friska tiden', blev så småningom mer framträdande. När jag tittar tillbaka minns jag vissa beteendeförändringar som kan ha med sjukdomen att göra. Mats blev mer och mer egocentrisk och ägnade mycket tid åt sig själv och mindre åt familjen.

Kan du ge något exempel?

– Han var van att driva igenom det han satt som mål. Ibland kanske utan att rådgöra med familjen. Detta blev uppenbart och chockerande när han plötsligt en dag berättade att han skaffat en egen bostad och tänkte flytta. Hade det på något sätt med frontallobsdemensen att göra? Det är Elisabet övertygad

om men när det inträffade var ännu inga diagnoser ställda.

Elisabet stod inför fullbordat faktum. Mats flyttade från familjen, men bodde inte längre bort än att han kunde välja att komma hem när han ville.

– Det här pågick under några månader. Men så kom ALS-diagnosen och en ny vändning i hans beteende. Han ville inget annat än att komma tillbaka till sitt riktiga hem.

Hur yttrade sig ALS för Mats del?

– Vanligt är att man i början av sjukdomen känner en försvagning i till exempel en hand eller fot, men i hans fall var det talet och svalget som påverkades. Det kallas bulbär debut och leder till att man får svårt att tala och svälja. Mats började staka sig och hittade inte rätt ord.

Elisabet berättar att det tog många läkarbesök och undersökningar innan man kom fram till att det var ALS. Det verkar vanligt att det är precis så långsamt, säger hon.

– Mats själv trodde det var stress som påverkade hans tal. Men det förstod jag att det inte var, han hade varit stressad förr men det hade aldrig påverkat hans tal.

– I september 2016 fick Mats diagnosen ALS, och i december samma år kom även diagnosen frontallobsdemens (pannlobsdemens). Sedan levde han bara ett år. Ett fruktansvärt år, inte minst för våra barn. Kombinationen bulbär ALS med frontallobsdemens har en sämre prognos än sjukdomarna var för sig, fick jag veta. ALS var väl omhändertaget inom sjukvården, men demensdiagnosen var helt ignorerad. Jag frågar mig ibland varför man var så angelägen att undersöka om Mats hade frontallobsdemens. Där fanns ju ingen som helst plan hur man skulle kunna hjälpa oss, det var helt och hållet upp till familjen att klara situationen. Alldeles tomt och tyst från vården. För vems skull ställde man diagnosen, undrar jag. Mats blev snabbt sämre. Han förlorade talet och blev stum och kunde inte längre kommunicera genom att skriva.

Ni fick ingen som helst hjälp säger du, men det måste påpekas att detta var i England, kanske hade det varit annorlunda i Sverige?

– Ja kanske, men även i Sverige är det många som vittnar om att man får sin demensdiagnos, och sedan händer inte så mycket mer. Det är upp till anhöriga att ta ansvaret, ofta hela ansvaret.

– Inte förrän de sista veckorna i Mats liv, då han drastiskt blev sämre, fick vi hjälp. Men jag fick ändå ropa högt för att få hemsjukvård några timmar i veckan. De hemvårdare som skötte honom då var helt fantastiska. Hur hade vi kunnat ha det om stöd och hjälp funnits där långt tidigare? Döden kom väldigt abrupt, eller hur jag ska uttrycka det. Jag hade trots allt trott att det skulle vara ett långsammare förlopp och att vi skulle bo i Sverige när slutet kom. Han blev 58 år.

Nu är Elisabet alltså tillbaka i Sverige efter alla år utomlands. Hon säger att hon känner behov av att engagera sig för att kunna berätta om det hon varit med om, och särskilt då om pannlobsdemens som inte är så känd.

– Jag är med i Demensförbundet och demensföreningen lokalt där jag bor, berättar Elisabet. Dessutom sitter jag i styrelsen inom Neuroförbundet i en lokalförening. Men jag skulle gärna engagera mig ännu mer och särskilt viktigt känns det att få kontakt med medicinsk personal inom området och lärare i vårdutbildning. Samarbetet mellan dem och anhöriga tror jag kan leda till bättre och tryggare vård. Där önskar jag att min erfarenhet kan få en plats och kanske förbättra något för andra familjer i samma situation.

Elisabet O Klints bok *Innan man vet kan du köpa* genom Demensförbundet. Den kostar 100 kronor. ■

PANNLOBSDEMENS

Pannlobsdemens eller Frontotemporal sjukdom (FTD) är egentligen flera sjukdomar. Det är olika proteiner som klumpas ihop i pann- och tinningloberna, alltså den främre delen av hjärnan som styr våra sociala förmågor där vi kan värdera och läsa av andra, vara engagerade och känna empati, men som även styr vårt språk. Själva inlagringsprocessen kan börja väldigt tidigt – upp till ett tjugotal år innan symtomen kommer, och det kan ta lång tid innan man förstår varför man har dessa problem. Den som är sjuk i beteendevarianten av FTD blir mer och mer ointresserad, egoistisk och initiativlös. Men framförallt saknar man gränser. De andra sjukdomarna inom FTD-gruppen har språkliga symtom där oförmågan att tala flytande och forma rätt ord kommer smygande under många år. Här finns till exempel Progressiv Supranukleär Pares (PSP), som också gör att man plötsligt kan ramla, och även får påverkad ögonmotorik. Semantisk sjukdom gör att man byter ut ord mot liknande betydelse och till slut försvinner språket helt. Det är ofta ett stort lidande att inte kunna förmedla sig. Även sjukdomen ALS finns med inom FTD och många familjer kan ha både ALS och beteendevarianten av FTD.

Källa: Moa Wibom är överläkare och enhetschef på kognitiv medicin vid Ängelholms sjukhus. Ovanstående är ett utdrag ur en kommande bok om demens där Moa Wibom i ett kapitel beskriver de olika kognitiva sjukdomarna.

Sociala, glada och uthålliga hundar kan göra en insats som vårdhundar

TEXT: ANDERS POST | FOTO: ADOBESTOCK

Inte alla hundar klarar att bli vårdhundar. Bra egenskaper är glatt humör, uthållighet och social förmåga. På Vårdhundskolan får hundarna lära sig att träffa demenssjuka.

2008 var representanter från Demensförbundet med som sakkunniga när Vårdhundskolan tog fram sitt utbildningsprogram.

– Det är den utbildningen som fortfarande gäller, säger Lena Maria Lundberg, på Vårdhundskolan.

Kan du berätta om utbildningen.

– Först testas hundens lämplighet och den ska då vara ett år gammal. Om testet är positivt kan man bli antagen. Husse eller matte som söker måste ha en utbildning inom vården, till exempel sjuksköterska eller undersköterska. Utbildningen på Vårdhundskolan är på ett år med 100 timmars praktik. Man får under den här tiden träning och redskap att använda i mötet mellan hunden och den som är demenssjuk. När utbildningen är klar blir man certifierad.

Är det några speciella hundraser som är särskilt lämpliga?

– Inte direkt, men det är ofta de klassiska raserna som brukar jobba nära föraren i olika uppdrag, som till exempel labradorer och golden retriever. Det är den typen av hundar som klarar lämplighetstesterna bäst.

Sker utbildningen hos er?

– Vi har teori och föreläsningar online, säger Lena Maria. Men det är viktigt att vi träffar hund och förare fysiskt. Och det kan vi göra i Göteborg, Uppsala och Marieholm i Skåne.

Vilka speciella egenskaper hos hundarna krävs för att de ska kunna arbeta med demenssjuka?

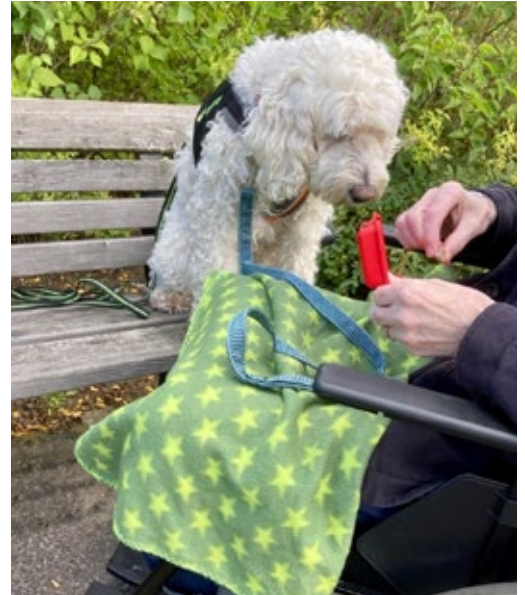
– Det handlar om hundar som är genuint sociala, glada och uthålliga.

Hunden får inte ge upp om den inte omedelbart får gensvar, utan ska stanna kvar och vänta in den de besöker. Har hunden de här egenskaperna så kan man träna och forma resten.

Lena Maria berättar om hundförare som varit nervösa vid sitt första besök på ett vårdboende. Men då har hunden varit lugn och tålmodig och klarat av situationen.

Får ni mycket feedback från hundförare som berättar hur det har gått efter utbildningen?

– Ja, jättemycket. Jag kan ta ett exempel där en person med demens vägrade att gå ut. Men att gå ut med hunden var inga problem. Hunden jobbar ju för rörlighet och motiverar på så sätt den de träffar, säger Lena Maria. ■

Hundarna som ger kravlös kärlek i demensvården

TEXT: ANDERS POST | FOTO: PRIVAT

Anna Swall är lektor i omvårdnad på Högskolan Dalarna. En av hennes avhandlingar berör vårdhundarnas roll i demensvården. Här berättar hon om vad som kan hända när demenssjuka möter en vårdhund, och hur stunder av klarhet och kärlek lindrar smärta och ångest.

Anna Swall har tidigare fått stipendier ur Demensfonden under sin doktorandperiod, där hon bland annat har ägnat forskning åt hundars betydelse i demensvården. Avhandlingen heter: *Being in the present – the meaning of the interaction between older persons with Alzheimer's disease and a therapy dog.*

Det är specifikt hundar du tar upp i din avhandling?

– Ja eftersom det till största delen används hundar i djurterapi i demensvården. Hundar kan man träna på ett helt annat sätt än till exempel katter, som ju också förekommer i vårdsammanhang. De hundar som jag följde var utbildade

på Vårdhundskolan som finns på några olika platser i landet. Hundarna tränas tillsammans med sina ägare som arbetar inom vården.

Hur samspelar hunden och hundföraren när de möter en person med demens?

– Hunden och föraren är väldigt sammansvetsade för att kunna hantera lite ”svårare” situationer. Hunden läser av sin mattes eller husses verbala och icke verbala kommandon. Det kan räcka med en nick eller bara ögonkontakt.

Anna Swall berättar att hon för sin avhandling följde en hund med sin hundförare på vårdboenden. De som träffade

hunden hade fått en remiss där hunden skulle kunna lindra besvär som till exempel oro, ångest eller apati.

– Hunden är så skicklig att den känner in sinnesstämningen och interagerar utifrån hur personen med demenssjukdom betar sig.

Anna Swall fick möjlighet att filma mötena och ger ett exempel:

– Det var en kvinna som hade mycket svårt att tala, det kom bara något ord då och då, men inte kopplat till den situation hon befann sig i. Men när hunden kom in så vaknade hon till och följde hunden, som var en labrador, med blicken. Så böjde hon sig fram och sa ”men oj så fin du är då”. Att tala till hunden gick bra, då flöt talet.

Har du fler exempel på mötet mellan demenssjuk och hund?

– Ja det blev väldigt glädjefyllda möten. Det var till exempel en man som började skratta högt när han såg hunden och satte igång att busa och kasta bollar. Det blev en mycket fysisk kontakt.

– Det handlar annars mycket om att minnen dyker upp när de träffar hundarna. De blir katalysatorer för en mängd olika minnen som kommer fram.

Hur många hundmöten kunde det bli för en demenssjuk på en remiss?

– Det brukade vara ungefär tio möten. Att det hände mycket vid dessa möten var ju uppenbart, säger Anna Swall.

Men sedan – hade det någon effekt på sikt, även efter att mötena upphört?

Anna Swall dröjer lite med svaret.

– Nja, det är nog svårt att säga, men i mina studier framkom ändå att man mindes hunden från gång till gång, och även hundens namn. Trots att de flesta hade en långt gången demenssjukdom.

Vad är det som gör att djur bättre än människor kan åstadkomma en sådan kontakt med en demenssjuk person?

– En bra fråga. Jag har tagit upp det här i min avhandling, men har inga tvärsäkra svar. Vi kan ändå konstatera att den demenssjukes funktioner kommer tillbaka för en kort stund när de är med i nuet. Förmågor som de inte visar annars blir synliga i mötet med hunden.

– Det jag landade i var att när du möter andra människor så känner man kanske att det finns förväntningar, man ska prestera något. Så även för personer med demenssjukdom: ”Nu ska du klä på dig, nu ska vi gå till matsalen, nu ska vi gå ut...” Här handlar det ju om att prestera något som man kanske borde förstå, fast man inte kan. Hundarna däremot begär ingenting av dig, de är glada och uppskattar dig lika mycket oavsett om du presterar något eller bara sitter still.

Kan det även handla om kärlek?

– Ja absolut. Kärlek och närhet. Sådant som man kanske saknar när man bor på ett boende, hur fantastisk vårdpersonalen än är. Det är väl mer kärlek i det kravlösa mötet, än i mötet där man måste prestera något. Hunden älskar dig förutsättningslöst här och nu. En kvinna som jag träffade sa till hunden: ”Jag tycker så mycket om dig, jag träffar hellre dig än människor”.

Vad kom du fram till i din avhandling?

– Ja det är väl rätt mycket som vi redan har berört. Men konkret kan jag säga att hunden blir ett verktyg som hjälper till att lyfta fram gömda kvaliteter som finns där inne trots sjukdomen. Man talar om stunder av tillfällig klarhet hos personer med demenssjukdom – när man befinner sig i situationen här och nu.

Anna Swall berättar att hon i en av studierna intervjuade hundförare från olika ställen i landet.

– Jag fick höra fantastiska historier om hur deras hundar mött dessa personer. Flera berättade att hunden i vissa fall var som en ventil för en person som gick igenom något jobbigt, eller varit med om något tidigare som fortfarande tyngde. Man anförtrodd sig åt hunden och berättade om det jobbiga, som kanske varken anhöriga eller vårdare visste något om - men det var hunden som fick förtroendet. ■

Anna Swall, lektor i omvårdnad på Högskolan Dalarna.

Internationellt forskningsprojekt uppmärksammar demens i arbetslivet

TEXT: ANDERS POST | ILLUSTRATION: ADOBESTOCK

Vad händer när människor som fortfarande är i arbete utvecklar kognitiv svikt eller demens? Hur upplever de situationen själva. Vilka är möjligheterna att underlätta fortsatt arbete, Och hur kan samhället stötta? För att öka kunskapen om dessa frågor startades ett internationellt forskningsprojekt 2018 där Sverige, Finland och Kanada deltar.

Medarbetare i Sverige är bland andra Ann-Charlotte Nedlund (forskare vid Linköpings universitet) och Charlotta Ryd (forskare vid Karolinska institutet i Stockholm).

Vi samtalar om projektet via ett Teams-möte.

I Sverige har ett antal fallstudier gjorts och intervjuer med personer som har kognitiv svikt eller demens och fortfarande är verksamma i sitt arbete. Man har även talat med människor och organisationer runt omkring dessa personer: anhöriga, arbetsgivare, fackliga företrädare, personer inom hälso- och sjukvård, försäkringskassan, arbetsförmedlingen och Demensförbundet.

– Det handlar om hur man klarar sin yrkesroll, hur möjligheterna och förutsättningar är att ta till sig teknik och olika hjälpmedel för att möjliggöra fortsatt arbete och/eller att få ett fint avslut. Det är viktigt att lösningen är i dialog med personen som det berör, säger Ann-Charlotte Nedlund.

I Finland har projektmedarbetarna fokuserat på juridiken. I Sverige på hur regelverk kan stödja eller hindra fortsatt arbete och fallstudier med hur personer med demens hanterar och anpassa sig till situationen. I Kanada har man tittat på utveckling av digitala redskap för att möjliggöra kommunikation för personer med kognitiv svikt/demens och arbetsgivare. Men studierna har genomförts i alla länder för att gemensamt utforska hur det här kan hanteras på ett bättre sätt.

– När det gäller att använda teknik så säger flera som vi intervjuat att de fortsätter att använda de appar och digitala kommunikationstjänster man är van vid, säger

Charlotta Ryd. Man anpassar tekniken för att kompensera det som inte fungerar, till exempel att minnas konversationer och för att ta hjälp. Någon använde mejlen för att se foton och på så sätt kunna orientera sig och känna igen personer inför ett möte.

– Det finns en stor okunskap om att man faktiskt kan vara i arbetslivet trots en kognitiv sjukdom, säger Ann-Charlotte Nedlund. De som vi talat med berättar om exempel där chefer och arbetskamrater gärna vill hitta stöd, men systemen fungerar inte som de gör vid bland annat arbetslöshet eller sjukskrivning.

– Vi har även undersökt vad som händer när personer med demens vill eller måste avsluta sitt arbete. Säger Charlotta Ryd. Inte heller här finns några fungerande samhällssystem. Man är lämnad åt sig själv och sina anhöriga. De här personerna är fortfarande aktiva och hamnar lätt i inaktivitet efter att ha varit en del av ett sammanhang som en arbetsplats innebär.

– Det är som att demens i arbetslivet inte finns. Att belysa detta på olika sätt är nog det största bidraget som forskningsprojektet kan bidra med. Vi måste lyfta fram de här frågorna och börja diskutera dem så att samhällssystemen kan fungera även här, säger Ann-Charlotte Nedlund. ■

PROJEKTET

Hela projektet leds av Professor Louise Nygård, Karolinska Institutet. Och finansieras av FORTE-Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd under det europeiska JPI MYBL- ramverket, och med bidrag ifrån Demensförbundet.

Medverkande universitet är Karolinska institutet, Linköpings universitet, University of Eastern Finland, University of Toronto, University of British Columbia, Kanada.

Forskning om frontallobsdemens ger mer träffsäkra diagnoser

TEXT: MARTIN KÄLLSTRÖM | FOTO: ADOBESTOCK, PRIVAT

Demensfonden har under senaste åren särskilt stöttat projekt om ovanliga demenssjukdomar. En av stipendiaterna är Caroline Graff, professor vid Karolinska Institutet och en av Sveriges främsta experter på ärftlighetsfrågor när det gäller frontallobsdemens, en ganska ovanlig demenssjukdom där det ofta råder stor okunskap inom vården.

*Caroline Graff,
professor vid Karolinska Institutet.*

Hur kan man enkelt beskriva frontallobsdemens?

– Frontallobsdemens är en grupp kognitiva sjukdomar som i första hand påverkar vårt beteende och vår språkförmåga. Till skillnad från Alzheimers sjukdom kan närminnet vara välbevarat rätt länge, vilket gör att man kanske försöker hitta alternativa förklaringar till symtomen som depression eller andra psykiatriska sjukdomar. Sjukdomen finns ofta i slakten men har då gått under andra benämningar som Picks sjukdom eller bara demens.

Varför är det viktigt att öka kunskapen om frontallobsdemens?

– Vi behöver öka medvetenheten om sjukdomen inom vård och omsorg eftersom det är en ovanlig sjukdom och personer som insjuknar ofta blir missförstådda av vården. Okunskapen om sjukdomen i vården leder till att det tar onödigt lång tid innan man får en korrekt diagnos. Denna utdragna process, innan man får en förklaring till symtomen, orsakar mycket lidande både för patienten och hans närstående. Vi behöver också förstå varför sjukdomen uppstår så att vi ska kunna utveckla behandlingsalternativ eftersom det inte finns någon behandling alls idag.

Vad går just din forskning ut på?

– Dels har vi ett nationellt nätverk som heter Swedish FTD Initiative som samlar forskare, vårdgivare, omsorgspersonal patienter och andra intressenter för att öka kunskapen om sjukdomen och möjliggöra likvärd utredning och vård för patienter. I vår forskning samlar vi in prover och undersökningar på personer med sjukdomen och personer med risk för sjukdomen för att hitta nya sätt att ställa diagnosen mer effektivt och med större säkerhet till exempel med hjälp av MRI, blod och ryggvätskeprov. Vår forskning studerar också de ärftliga formerna av frontotemporal demenssjukdom. Det gör vi i ett samarbete med forskare i Europa och Kanada som kallas GENFI. Vi har även ett projekt som går ut på att kartlägga förekomsten av frontotemporal demenssjukdom så att vi kan få fram tillförlitliga siffror på hur många som drabbas varje år.

Vilka resultat har du kunnat se hittills?

– Vi kan nu med genetisk analys undersöka blodprover från personer med frontallobsdemens och därigenom diagnosticera de genetiska formerna. Vi har också kommit fram till att ett ämne i blodet som heter neurofilament blir för högt strax innan eller precis i anslutning till att man insjuknar i frontallobsdemens. I samarbete med läkemedelsbolag ska vi i sommar starta en andra studie där vi testar ut nya läkemedelsbehandlingar mot sjukdomen. Så vår förhoppning är att vi inom några år ska veta om dessa läkemedel har en effekt på eller kanske till och med kan förebygga sjukdomen.

Vad innebär stödet från Demensfonden för den fortsatta forskningen kring frontallobsdemens och andra demenssjukdomar?

– Demensfonden är en av våra största bidragsgivare och har inneburit att vi kunnat starta den första epidemiologiska studien på frontotemporal demenssjukdom i Sverige. Vi har också genom bidraget kunna utveckla ett starkt forskningscentrum för denna ovanliga och komplexa hjärnsjukdom vilket innebär att patienter i Sverige får större möjligheter att delta i forskning och kan få ta del av de behandlingsstudier som startas internationellt. Det innebär också att vi tillsammans skapar en bättre vård och omsorg för personer med sjukdomen och deras familjer.

Vad är din sammanfattning av de anhörigas situation?

– Samhället måste stödja de anhöriga på ett helt annat sätt än vad man gör idag. Det är en grupp som nästan är bortglömd i demensvården, fast de tar på sig ett enormt ansvar som i många fall går ut över deras hälsa. Ett individanpassat stöd inte bara till den som är sjuk utan även till anhöriga skulle välkomnas. ■

FAKTA OM DEMENSFONDEN

Demensfonden är en ideell insamlingsstiftelse, som har till uppgift att samla in och fördela pengar till:

- Medicinsk forskning
- Omvårdnadsforskning
- Kunskapsspridning och påverkansarbete
- Personligt stöd och hjälp till sjuka och anhöriga, till exempel, telefonrådgivning, juridisk rådgivning samt träffar och stöd där man bor

Fonden förvaltas av Demensförbundet. Stipendiaterna utses i samråd med Demensfondens medicinska råd. Demensfonden har ett 90-konto och står under tillsyn av Svensk Insamlingskontroll och Demensförbundets revisorer.

Sätt in ett bidrag: **SWISH**

PG 90 08 58 - 2

BG 900-8582

Forskare upptäcker 42 nya riskgener för alzheimer

I en stor internationell studie har forskare hittat 42 tidigare okända riskgener för Alzheimers sjukdom. Fyndet stärker tesen att många olika processer i hjärnan påverkar utvecklingen av sjukdomen.

TEXT: MARTIN KÄLLSTRÖM | FOTO: ADOBE STOCK

Studien publiceras i den ansedda tidskriften Nature Genetics och bygger på data från drygt 700 000 personer, varav drygt 100 000 med Alzheimers sjukdom. Efter att deras arvs massa kartlagts har forskarna identifierat sammanlagt 75 gener som ökar risken att utveckla Alzheimers sjukdom. Av dessa var 42 tidigare okända.

Julie Williams, professor vid UK Dementia Research Institute (UK DRI) i Cardiff, är en av medförfattarna till studien. Hon betraktar den som en milstolpe för alzheimersforskningen.

– Livsstilsfaktorer som rökning, träning och kost påverkar utvecklingen av alzheimer. Men 60–80 procent av sjukdomsrisken är kopplad till genetiska faktorer, därför måste vi fortsätta att söka efter de biologiska orsakerna och utveckla välbehövliga behandlingar för de miljontals människor som drabbas över hela världen, säger professor Julie Williams i ett pressmeddelande från UK Dementia Research Institute.

Bland tidigare kända riskgener finns de som har en

inverkan på betaamyloid och tau, två proteiner som länge ansetts spela en avgörande roll för Alzheimers sjukdom. De har också varit den främsta måltavlan för de senaste årens läkemedelsförsök, bland annat Aduhelm som godkännts som läkemedel i USA.

Men forskarnas nya fynd stärker tesen att även andra processer har stor betydelse och att sannolikt många olika faktorer samverkar när sjukdomen utvecklas.

Professor Julie Williams lyfter fram betydelsen av inflammatoriska processer i hjärnan för utvecklingen av alzheimer. Även komponenter i vårt immunsystem som påverkas av genetiken spelar sannolikt en stor roll menar hon:

- Till exempel är immunceller i hjärnan, som kallas mikroglia, ansvariga för att rensa ut skadad vävnad, men hos vissa människor kan det vara mindre effektiva vilket kan påskynda sjukdomen.

Arbetet med studien i Nature Genetics har involverat forskare vid institutioner i Australien, USA och Europa, däribland Karolinska Institutet. ■

Nu har Jokkmokk startat en demensförening

Från vänster: Birgitta Lundberg, Aina Åström, Anette Svensson och Diana Kwickström.

TEXT: ANDERS POST | FOTO: PRIVAT

I den lilla byn Näsberg bor Diana Kwickström med sin man. Det var i julas som hon och några andra bestämde sig för att starta en demensförening i Jokkmokk.

– I min släkt finns mycket demenssjukdom, berättar Diana. Pappa fick alzheimer, och även mina tre syskon har, och har haft (två är döda) samma demenssjukdom, så det måste ju i högsta grad vara ärftligt.

Ni har nyligen startat demensföreningen i Jokkmokk, berätta.

– Det var så att jag och min svägerska Birgitta, som bor i byn intill, som heter Tårrajaur, satt och pratade om pensionärlivet som kändes lite enhandad. Min svägerska som arbetat som distriktssjuksköterska är änka efter min bror som varit demenssjuk.

– Nå, i alla fall, vi satt och spånade om att engagera oss i någon typ av verksamhet, och kom fram till att bäst nytta skulle vi nog kunna göra i en demensförening, inte minst med tanke på våra erfarenheter. Vi fick med oss Aina som också bor i Tårrajaur. Även hon har varit distriktssjuksköterska.

Diana kontaktade Demensförbundet och fick tala med

Anette Svensson som är förbundskonsulent.

– Anette hjälpte oss att komma igång, säger Diana. Hon har varit fantastisk med att stötta och bistå oss. Vi tog bland annat kontakt med vårdboendet i Jokkmokk och socialnämnden. Alla var väldigt positiva.

Hur gick ni tillväga för att för att visa att ni fanns?

– Vid den traditionella julmarknaden i Jokkmokk hade vi öppet hus i Vuxenskolans lokaler där vi bjöd på fika och information om demens. Det blev jättepositivt och många var intresserade. Så vi bildade föreningen, och idag är vi tolv medlemmar, säger Diana.

Föreningen har nu haft några möten och är i startgruppen för att hitta olika aktiviteter.

– Tanken är att vi ska träffas en gång i månaden. Kanske kan vi till hösten få hit professor Yngve Gustavsson att hålla föredrag.

Hur klarar ni ekonomin?

– Vi har fått bidrag från Demensförbundet, PRO och Jokkmokks församling, dessutom en större summa från Sparbanken Nord. Det känns som en stor trygghet och frihet för att kunna hitta på aktiviteter. Och framförallt gör vi nu något som det finns behov av. ■

VÄLBESÖKT FÖRELÄSNING I NORA

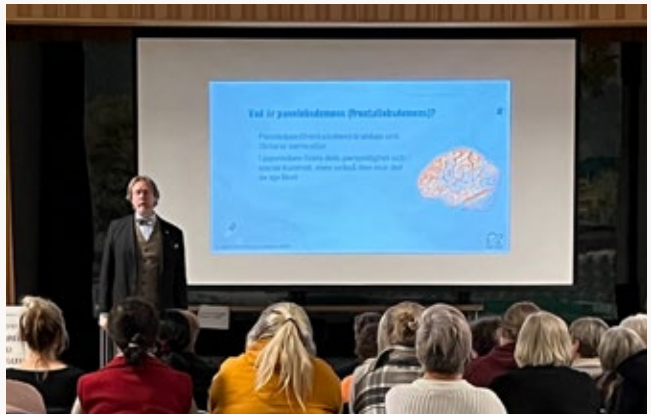
Bergslagens Demensförening hade den 5 april lyckats få geriatreren och överläkaren Björn Strindberg Lennhed att komma till samlingsalen vid Hagby Ångar och föreläsa kring hjärnor, tankar och demenssjukdomar.

Föreningens ordförande Christina Pettersson hälsade välkommen till den första föreläsningen efter nära två års ovälkommen isoleringen. Föreningen hade inbjudit allmänheten, anhöriga, medlemmar och personal från kommunerna i norra Örebro län. Många olika yrkesgrupper var representerade. Frågestunden fylldes snabbt upp med viktiga och kloka frågor till Björn.

I pausen serverades frukt och drycker. Många har efter föreläsningen uttryckt att de var mycket nöjda med vad de fått höra och lära sig under kvällen, speciellt gällande bemötande, och hur de olika demenssjukdomarna kan diagnosticeras.

Ett särskilt tack riktades till Stiftelsen Bergslagens Sparbank, Linde Energi, Spendrups Bryggeri, Studieförbundet Vuxenskolan och Lidl som sponsrade föreläsningen med frukt och dryck.

Text och foto Jan-Erik Ekdahl

På bilden från vänster: Lillemor Ohlsson-Sjöberg, Anita Hagerberg, Christina Wendin, Ann-Katrine Sjögren, Kicki Falk, Birgitta Larsson och Christina Pettersson.

ÄNTLIGEN ETT RIKTIGT ÅRSMÖTE I KRISTIANSTAD

Den 17 februari 2022 hade Demensföreningen Kristianstad sitt årsmöte. Så glada vi alla var, att vi kunde ha årsmöte i vanlig tid, i början på året! Dryga tjugotalet personer kom. Kvällen började med goda landgångar, och sen följde årsmötesförhandlingar. Föreningens ekonomi är god, och pengarna ska användas till hösten, då en stor föreläsning planeras. Inbjudna blir medlemmar och allmänheten. Mer information kommer längre fram i år.

Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna året. Flera styrelsemedlemmar lämnar arbetet i styrelsen, och nya valdes in. Ordförande Eva Dehlin lämnar och ersätts av Carola Nilsson. Siv Lantz, Ulla Nilsson, Göran Dehlin och Carola Bergkvist lämnar även de. Ersättare blir Therese Sjögren, som varit suppleant tidigare, och nyval av Jane Jangmar, och Gunnel Andersson. Suppleantposten är vakant. Åsa Melander valdes till revisors-suppleant. Kvar i styrelsen sen tidigare är Thomas Bolin, Linda Andersson, Cecilia Agrell och Anita Persson. Avgående ledamöter fick blomma och presentkort och många tack.

Efter avslutade förhandlingar blev det kaffe med god kaka. Sedan talade kommunens demenssjuksköterska Susanne Palla om nyheter inom demensområdet. Mycket forskning är på gång, och troligen kommer nya verkamma läkemedel inom några år. Dessutom visade hon bilder på det nya äldreboendet, som nu ska byggas i Tollarp.

Kvällen avslutades med att vi alla önskade den nya styrelsen lycka till i sitt viktiga uppdrag!

Eva Dehlin

Demensföreningen Kristianstad

SKELLEFTEÅ DEMENSFÖRENING UPPMÄRKSAMMAR DE SOM GÖR DET LILLA EXTRA

Just nu är det mest negativa händelser kring äldreomsorgen. Men allt är inte nattsvart. Det finns också ljuspunkter. En sådan ljuspunkt är en donation av Audrey och Lars Norbergs stiftelse. Genom den får Skellefteå Demensförening möjlighet att uppmärksamma de som gör det där lilla extra, och lyfta fram vad som är bra vård och omsorg i Skellefteå kommun.

Personal, chefer och anhöriga fick möjlighet att nominera två Vård- & Omsorgsavdelningar och en demensinriktad undersköterska. Totalt blev 10 nominerade, och den 7 april delades 2021 års stipendier ut.

Stipendiet till Årets Demensspecialiserade undersköterska gick till Gun Öhman på Vård & Omsorgsboendet Sunnanän.

Stipendierna till Vård- & Omsorgsavdelningarna Skäret på Skärgårdshemmet och Bäckén på Burträskgårdarna.

– Samtliga stipendiater, som är verksamma i Skellefteå kommun har utsetts av Skellefteå Demensförenings styrelse, säger Tage Ljungholm, som är ordförande i demensföreningen. Priset bestod av diplom, pengar, blommor, förtäring och applåder.

Stipendieutdelningen skedde på Olanders Café, och den uppmärksammades genom en intervju av Gun Öhman på Radio Västerbottens hemsida. Den 9 april hade papperstidningen Norran både reportage och bilder på Stipendieutdelningen. Det blev en minnesvärd tillställning där bland annat nya kontakter knöts mellan stipendiaterna och demensföreningens styrelse.

Text: Tage Ljungholm Foto: Agneta Hansson © Copyright

BODENS DEMENSFÖRENING BJÖD PÅ TÅRTA

Fredagen den 29 maj åkte delar av Boden Demensförenings styrelse och en medhjälpare till demensboenden och Dagverksamheten i Boden och lämnade över tårter.

Detta var ett sätt att önska alla en trevlig Valborgsmässoafton och en bra vår.

De senaste dryga två åren med pandemin har varit kämpiga för de boende, personal och anhöriga. Kanske en tårtbit förgyller tillvaron en stund.

21 ÅR SOM ORDFÖRANDE FÖR DEMENSFÖRENINGEN I PERSTORP

Efter 21 år som ordförande överlämnade Alf Bohman vid årsmötet 2022 ordförandeskapet till Annette Thoresson.

Alf blev ordförande år 2001 och samma år blev Annette medlem i styrelsen. Kanske kan man då säga att man bytt 21-åring mot 21-åring? Alf Bohman avtackades med tal, tårta, presenter och hyllningsdikt. Mera kommer nog vid föreningens planerade 25-årsjubileum senare i år.

Årsmötet genomfördes även detta år via lyckad poströstning på grund av pågående pandemi. Av föreningens 70-tal medlemmar – i Skånes minsta kommun – röstade 35. Glädjande högt deltagande!

Text och foto: Arne Thornberg, kassör DiP

På bilden: Annette Thoresson, tillträdande, och Alf Bohman, avgående ordförande.

INTRESSANT OM FÖRMYNDARENS ROLL VID DEMENSSJUKDOM

Demensföreningen Hässleholm har haft medlemsmöte med ett 40-tal deltagare. Kommunens representanter överförmyndare John Bruun och juristen Emilie Lindman var inbjudna att informera om förmyndarens roll.

Överförmyndaren utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Förmyndare är ett förtroendeuppdrag som ställföreträdare för en person, en s k huvudman, exempelvis som god man eller förvaltare som behövs när någon helt eller delvis saknar förmåga att tillvarata sina egna intressen. Det kan gälla juridiska och ekonomiska rättigheter, eller praktiska hjälpbehov. Mötet avslutades med information om kommande aktiviteter, samt en lättare förtäring.

Demensföreningen Hässleholm har även hållit årsmöte med cirka 40 deltagare. Mötesförhandlingarna genomfördes av den vid mötet utsedda ordföranden Berit Wirödal och med Birgitta Huovila som sekreterare. Ekonomi med balans- och resultatrapport föredrogs och godkändes av mötet, liksom budgeten för det kommande året. Revisorn föredrog revisionsrapporten och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna året. Mötet beslutade att årsavgiften 160 kr skulle vara oförändrad. Styrelsen för det kommande året valdes i enlighet med valberedningens förslag och följande personer utsågs till styrelseledamöter:

Lisen Ekdahl ordförande, Gunilla Christensson vice ordförande, Monica Olsson kassör, Ingabritt Jormelius sekreterare, samt styrelseledamöterna Annelie Thurn, Helene Lundh och Ann-Christine Johansson.

Ingela Lindau utsågs till revisor med Hjördis Nilsson som ersättare, och som ledamot i Seniorens styrelse samt i KTR och Anhörigstodet valdes Lisen Ekdahl med Ann-Christine Johansson som ersättare. Avgående ledamoten Erna Andersson avtackades för sin medverkan i föreningens verksamheter under många år.

Jan-Erik Ekdahl

Foto: Edmond Audran

Demensföreningen i Eskilstuna höll sitt årsmöte den 15 mars. Vi gladdes åt att några medlemmar förutom styrelsen deltog i evenemanget. Årsmötesförhandlingarna leddes galant av kommunalrådet Majo Brostedt. Styrelsen fick ansvarsfrihet för det gångna året och blev även omvald. Även ordförande Margareta Jansson omvaldes. Däremot hade Birgitta Svall av sagt sig omval och avtackades med en blomstercheck. I hennes ställe invaldes Veronica Ankarfjärd. Efter förhandlingarna samlades vi kring kaffebordet, där Majo Brostedt ledde samtalet kring kommunens intentioner och planer för demensvården. Många frågor blev det och Majo fick en hel del anteckningar med sig hem. Tack, Majo för ditt intresse för vår förening och våra tankar och funderingar! Nu hoppas vi på att kunna arrangera personliga möten, där vi kan utbyta våra erfarenheter vad gäller vård och omsorg om våra anhöriga.

Demensföreningen i Ystad – utsedd till Årets förening

TEXT: ANDERS POST | FOTO: SPRISSE NILSSON, YSTADS ALLEHANDA

”I snart tio år har Ystads demensförening arbetat för bättre bemötande och bättre vård för personer som drabbats av demenssjukdom. Hetast är frågan om tillräckligt med platser på demensboende, där Ystad får underkänt.

– Man har inte tagit till sig behovet och ligger back, säger föreningens nye ordförande Anders Sandström.”

Ovanstående är hämtat från Ystads Allehanda som skriver om Ystads demensförening som nyligen utnämns

till Årets förening 2022 av Lions. Förutom utmärkelsen får föreningen även ett bidrag på 10 000 kronor till sin verksamhet.

Olof Arvidsson lämnade vid årsmötet över ordförandeskapet till Anders Sandström, men arbetet med att bidra till ett mer demensvänligt samhälle och ökad kunskap om demenssjukdom fortsätter. ■

TILL MINNE AV CHRISTER GUSTAVSSON

Vår tidigare ordförande Christer Gustavsson har gått bort. Christer som omvaldes till suppleant i styrelsen vid senaste årsmötet var intresserad av vår verksamhet och våra frågor. Vi hade kontakt praktiskt taget varje vecka. Christer sörjde sin hustru Eva som gick bort i Alzheimers sjukdom för några år sedan. Självt hann han inte fylla 72 år.

Tack för ditt engagemang. Vila i frid!

Sven Reinholdt
Ordförande, Luleå Demensförening.

Demensförbundet har valt en ny styrelse

Då coronapandemin tvingat förbundet att ställa in och flytta fram förbundskongressen vid ett par tillfällen kunde den äntligen genomföras den 7-8 maj på Hilton Slussen i Stockholm.

Närmare 170 representanter från 73 lokala demensföreningar hade samlats från landets alla hörn för förhandlingar och umgänge och det gick inte att ta miste på glädjen över att åter få träffas efter en lång tids isolering på hemmaplan. Även kanslipersonalen fanns på plats för att organisera det hela, likaså den tidigare styrelsen och alla nominerade kandidater.

Efter två dagars förhandlingar stod det klart att en ny styrelse blivit invald i förbundsstyrelsen. Liselotte Björk från Stockholm valdes in som ny förbundsordförande. Till vice förbundsordförande valdes Johan Karlman från Bodens demensförening. Ytterligare sju personer blev invalda, alla med olika erfarenheter inom demensområdet och föreningslivet.

Demensförbundets styrelse 2022-2025

Liselotte Björk, förbundsordförande, Stockholm

Utbildad inom demens/äldreomsorg. Utbildare. Medlem i demensföreningen i Linköping.

Johan Karlman, vice ordförande, Boden

Sekreterare i Bodens demensförening. Före detta anhörig. Arbetar som yrkesofficer.

Evabritt Johansson, Lerum

Distriktssköterska med pedagogisk vidareutbildning. Handledare. Ordförande i demensföreningen i Lerum som Evabritt varit med och startat upp.

Krister Håkansson, Stockholm

Lärare i psykologi. Medlem i Stockholms demensförening. Forskare. Doktorerade 2016 i en avhandling om risken att drabbas av demens vid social isolering.

Noomi Hertzberg- Öberg, Nynäshamn

Medlem i demensföreningen i Nynäshamn. Silviasjuk-sköterska. Arbetar på minnesmottagning med utredningar.

Peter Almroth, Norrköping

Arbetat på Studieförbundet Vuxenskolan. Ledamot i Norrköpings demensförening. God man för personer med demenssjukdom.

Margareta Svensson, Nyköping

Ordförande i Nyköping/Oxelösunds demensförening. Har arbetat som förbundskonsulent i Demensförbundet.

Ulf Andersson, Trollhättan

Ulf är styrelseledamot i Trollhättan/Vänersborgs demensförening. Erfarenhet som anhörig. Är engagerad i Yngrenätverket.

Lena Kock, Tystberga

Kassör i Nyköping/Oxelösunds demensförening sedan 4 år tillbaka. Demensvårdsutvecklare.

Helen Lindermann, Sala, ersättare/suppleant

Ordförande i Sala demensförening. Stor förenings-erfarenhet.

Ulrika Fredh, Göteborg, ersättare/suppleant

Arbetar åt Mölndals Stad som Senorguide med utökat uppdrag. Styrelsemedlem i Mölndal/Härrydas demensförening.

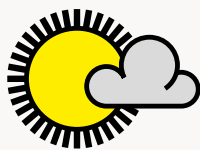

VILL DU BLI MEDLEM?

Kontakta den lokala demensföreningen på din ort eller ring Demensförbundet. Vi har nästan 10 400 medlemmar, i cirka 110 demensföreningar, spridda över hela Sverige.

Som medlem får du:

- Demensforum (Demensförbundets tidning) 4 nr/år. Finns även som taltidning för synskadade.
- Anhörigboken – med information och praktiska råd. Finns även som talbok för synskadade.
- Råd, stöd och hjälp. Utbyta erfarenheter med anhöriga till demenssjuka som är eller har varit i samma situation.
- Möjligheter att i gemenskap med andra påverka och förbättra demenssjukas och anhörigas situation.

Demensförbundet

Demensförbundet

Lundagatan 42 A 5 tr

117 27 Stockholm

Tel 08-658 99 20

E-post: rdr@demensforbundet.se

Hemsida: www.demensforbundet.se

Pg 25 92 53-3

Bg 5502-8849

10 steg för ett demensvänligt Sverige

Sverige skulle kunna vara ett utmärkt land för alla som lever med demens. Hundratusentals människor skulle kunna få ett bättre och värdigare liv samtidigt som allt mer pressade kommuner och vårdpersonal kan avlastas. Coronapandemin har blottlagt stora brister inom äldreomsorgen. Samtidigt finns det gott om goda exempel att lära av. Läs vårt 10-punktsprogram om hur vi får ett bättre fungerade och mer demensvänligt Sverige på www.demensforbundet.se

Demensförbundet

Är du anhörig? Har du frågor?

Demensförbundet
har rikstäckande
telefonrådgivning:

0485-375 75

Sätt in ett bidrag till
Demensfonden på:

PlusGiro 90 08 58 – 2
Bankgiro 900-8582

Ge en gåva direkt

Skanna koden med mobilen
och Swish appen.

DEMENSFÖRBUNDETS LITTERATUR

Vår litteratur hjälper dig att förstå och stötta i den för många svåra situation som en demenssjukdom innebär. Vi har även bra material för dig som arbetar inom demenssjukvården och som vill veta mer.

Hela vårt utbud hittar du i vår webbutik www.demensforbundet.se. Det går också bra att ringa oss för mer information om vår litteratur, telefon **08-658 99 20**.